

Il cineast furlan Pier Paolo Pasolini
Torlach Mac Com Mi s'occupa oz cun l'autur e cineast furlan Pier Paolo Pasolini.

2

Nums rumantschs en moderns
Sco quai che Peder Antona Baltermia constatescha en nums rumantschs puspè «in».

11

südostschweiz

LA QUOTIDIANA

Redacziun: Via Sommerau 32, 7007 Cuirra, tel. 081 255 57 10, redacziun@laquotidiana.ch

1917-2017 – 100 onns Fatima

■ (anr/gc) **Ils 13 da matg 1917 ei Nossadunna cumparida per l'emprema gada a Fatima en Portugal als treis affons Francisco, Jacinta e Lucia. Quei ei lu serepetiu quei di dil meins tochen igl october 1917.** 1930 ein quellas appariziuns vegnidas reconuschidas dalla baselgia per veras. Dapi lu ein milliuns pelegrinai a Fatima. Quei fa ils 13 d.q. era papa *Francesco* pil centenari dallas appariziuns. A

quella caschun declara el sogns ils dus fargliuns Francisco e Jacinta Marto, morts giuvens. Lur cusrina, Lucia dos Santos, lu era denter ils treis visunar, ei ida en claustra e morta 2005 cun 97 onns. Per ella ei il process da beatificaziun instradaus. – La suletta baselgia en Svizra, dedicata a Nossadunna da Fatima, secatta ad Andeer.

➤ PAGINA 15

Process razionals ed aulta qualitat

La Distec SA a Mustér investescha 1,5 milliuns francs el menaschi

DA HANS HUONDER / ANR

■ **La Distec SA a Mustér investescha danovamein en siu parc da maschinis ed apparaturas. Pil directur Loris Marsura ei quei indispensabel, vul l'interpresa restar concurrenzabla, alla testa dalla tecnica ed aschia porscher allas collaboraturas ed als collaboratur bunas cundiziuns da lavur.** «Nus luvrein en ina regiun periferica e per restar concurrenzabels stuein nus far sforzs specials», di Marsura. Sper in stab da collaboraturas e collaboratur qualificai ein process razionals ed in parc da maschinis d'aulta qualitat indispensabels per saver luvrar cun aulta precisium. Per quei motiv ha la Distec SA decidiu d'investar ina gronda summa era uonn en siu menaschi. Las investiziuns dad 1,5 milliuns francs duein aschia gidar a garantir igl avegnir dall'interpresa. Ils proxims meins eis ei previu d'investar ell'automatisaziun, la segirtad dalla qualitat ed il parc da maschinis. Ella partiziun dall'automatisaziun vegn installau in niev roboter Fanuc cun 12 plazs per palettas. Aschia eis ei pusseivel da producir pli efficient. Las investiziuns ella pli nova tecnica e precisium da mesirar, cum-

La Distec SA a Mustér investescha era uonn per aschia restar concurrenzabla.

FOTO H. HUONDER

binada cun in'engrondaziun e niev indrez da climatisaziun dil local da mesiraziun, duein porscher cundiziuns da lavur maximalas en favur dalla segirtad dalla qualitat. Il parc da maschinis vegn cumpletaus questa stad cun

ina maschina d'aulta spertadad dil tip Makino. Ils centers d'elavuraziun Makino ein ils meglers dil mund e porschan la precisium absoluta per lavurs da fresa. La Distec SA porscha occupaziun a 75 persunas. Da quei ein 20 egl

empredissadi. L'interpresa ei adina puspei alla tscherca da persunal qualificau. Tenor Marsura ei quei il mument per exempel ina persuna pil sectur administrativ che dispona era d'experientscha sil sectur dalla produziun.

En ils proxims 50 onns vegnan sanads tut ils tunnels da la Viafier retica. Il tunnel Glatscheras è stà l'emprim.

FOTO G. N. STIGIER

Auters suondan

■ (anr/gns) **Per l'emprima gada en sia istorgia da passa 100 onns ha la Viafier retica sanà in dals 115 tunnels cun in nov sistem.** Da l'entira rait da 384 km da la viafier tras il Grischun èn cun 15% bunamain 60 km tunnels. Tar in da quels tutga er il tunnel Glatscheras a Bravuogn, in tunnel cun ina lunghezza da

334 meters. Sco bunamain tut ils auters tunnels da la Viafier retica era er quel donnegià ferm da la bletschira, umiditad e da las temperaturas irregularas. Ussa suenter ina sanaziun da 2,5 onns ed ina investiziun da 17,12 milliuns francs è il tunnel sco nov.

➤ PAGINA 7

Far üert dà satisfacziun

■ (anr/bcs) **Il temp per far üert es maniv eir scha pel mumaint as patischa da trid'ora, naiv e temperaturas dischagreablas. Quella lavur dess esser e restar üna paschiun chi fa plaschair e dà satisfacziun.** Per evitar chi's fa sbagls chi influenzeschan la raccolta in möd negativ daja chalenders chi dan buns inviamaints cur chi's stuvev far che. Indicaziuns chi

sun nadas d'urant decennis e chi piglian resguard süllas stailas e süil movimaint da la glüna. Tschertadünas datas as basan eir sün calculaziuns astronomicas ed astrologicas. Minch'ün chi fa üert sto far sias aignas experienzas, profitar dal agen success ed imprendere da sbagls ch'el ha fat.

➤ PAGINA 9

Armon Gisep, ün dals iniziants dal proget a l'Hotel Macun a Tschlin, insambel cul proprietari Georg Janett ed il manader da l'eivna Joerg Grieder (da schin).

FOTO A. FILLI

Purs da Sursassiala han exponiu

■ (anr/hh) **La dumengia vargada han ils purs dallas vischnauncas da Medel, Tujetsch e Mustér presentau lur biestga a Mustér/Salaplauna.** A quell'exposiziun districtuala ein biebin 120 animals vegni presentai e giudicai entras in expert. La finfinala ein las bialas vegnidas eruidas. Parallelmein sper l'exposiziun han ils

affons astgau mussar lur animals preferi. Quella presentaziun ei vegnida cumbinada cun enqual anecdota e historia. L'exposiziun era fixada sin la davosa sonda d'avrel. Muort las capriolas dall'aura ha ella stuiu vegnir spustada sin la dumengia vargada.

➤ PAGINA 4

La chüra da las fluors porta resultats sorprendents.

MAD

Eivna da giarsuns a Tschlin

■ (anr/afi) **Giarsuns da cuvra-fuonds da tuot la Svizra frequentan pel mumaint ün'eivna da perfecziunamaint a Tschlin. Lur incumbenza es da renovar ils fuonds da l'Hotel Macun.** Cun l'agüd dal manader da l'eivna, Joerg Grieder, e da cuvra-fuonds indigens vegnan renovats ils fuonds da l'ustaria, da la sala, da las s-chalas e dals piertans. La-prò survegnan ils set giarsuns e las

trais giarsunas la pussibilità da lavurar culs differents materials da fuonds. Grieder manzuna cha ün o l'oter giarsun d'eira eir fingià plü bod da la partida a quist'eivna facultativa. Ün dad els es *David Cathomen* da Breil chi'd es i'l seguond on da giarsunadi. El es da l'avis chi's possa be profitar dad uschè ün'eivna intensiva.

➤ PAGINA 9

40019

9 771424 749004

Servetsch d'abunents e da distribuziun: tel. 0844 226 226 mail: abo@somedia.ch